એસ. એન. ડી. ટી. વિમેન્સ યુનિવર્સિટી

PET - Syllabus

Subject : Gujarati

નોંધ : Ph. D. પ્રવેશ પરીક્ષા માટે કુલ બે પ્રશ્નપત્રો હશે.

Paper : I સંશોધનશાસ્ત્ર (જે દરેક વિષયનો વિદ્યાર્થીઓ માટે સમાન હશે).

પી.એચ.ડી.ની પ્રવેશ પરીક્ષા માટેના આ પ્રશ્નપત્રનું માળખું નીચે મુજબનું રહેશે :

Research Aptitude test

The research aptitude test will include :

- Reasoning ability (15% weightage)
- Analytical ability (15% weightage)
- Critical thinking (20% weightage)
- Language comprehension (25% weightage)
- Elementary mathematics ability (20 % weightage)
- Perseverance (5% weightage)

Objectives :

To develop critical, analytical awareness, social concern for laguage and literature.
To open up new areas of knowledge.
To be supportive towards disciplinary and inter disciplinary research

Paper : II વિષય આધારિત (ગુજરાતી)

આ બંને પ્રશ્નપત્રો ઈચ્છુક સંશોધક ઉમેદવાર (છાત્રા) ઓએ આપવાના રહેશે. આ બન્ને પ્રશ્નપત્રો માટે પ્રત્યક્ષ અને ઊંડું અધ્યયન અપેક્ષિત છે.

Paper : II **માટેનો અભ્યાસક્રમ**

ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ :

મધ્યકાલીન યુગ : પરિબળો, સ્વરૂપો, અને કૃતિઓ.
અર્વાચીન યુગ : સંસ્થાનવાદનો પ્રભાવ, સંક્રમણ માટેનાં પરિબળો, મુખ્ય સર્જકો અને કૃતિઓ.
પંડિત યુગ : સાહિત્ય સર્જનની ગતિવિધિ, સાહિત્ય વિવેચનની ગતિવિધિ, મુખ્ય સર્જકો, સ્વરૂપો અને કૃતિઓ.
ગાંધી યુગ : ગાંધી વિચારધારા અને સાહિત્ય પર તેનો પ્રભાવ, સાહિત્ય અને સામાજિક અભિગમ, સાહિત્ય અને રાજકીય અભિગમ, મુખ્ય સર્જકો, સ્વરૂપો અને કૃતિઓ.
અનુગાંધી યુગ : રાજેન્દ્ર - નિરંજન યુગની કવિતાનો સઘન અભ્યાસ.
આધુનિક યુગ : યુગ પ્રવર્તક પરિબળો.

સુરેશ જોશીની સાહિત્ય વિચારણા અને તેનો ગુજરાતી સાહિત્ય પર પ્રભાવ.

નિયત સર્જકોનો અભ્યાસ : ગુલામ મોહમ્મદ શેખ, સુરેશ જોશી, સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર, લાભશંકર ઠાકર, નીતિન મહેતા.

નિયત સામયિકોનો અભ્યાસ : ક્ષિતિજ, મનીષા, એતદ, ઊહાપોહ, કૃતિ.

અનુઆધુનિક યુગ : વૈશ્વિકરણ, ઘડનારા પરિબળો, લક્ષણો, મુખ્ય પ્રવાહો.

નારીકેન્દ્રી સાહિત્ય, દલિત કેન્દ્રી સાહિત્ય, ગ્રામજીવન કેન્દ્રી, ડાયસ્પોરા સાહિત્યનો વિગતે અભ્યાસ.

કાવ્યશાસ્ત્ર અને સાહિત્ય વિવેચન :

શબ્દ અને અર્થ
અલંકાર સિદ્ધાંત
રસ સિદ્ધાંત
ધ્વનિ સિદ્ધાંત
રીતિ સિદ્ધાંત
વક્રોક્તિ વિચાર
ઔચિત્ય વિચાર

પાશ્ચાત્ય વિવેચકો :

પ્લેટોનો સાહિત્યિક વિચાર
એરિસ્ટોટલનો સાહિત્યિક વિચાર
લોન્જાઇનસનો કાવ્ય વિચાર
ટી. એસ. એલિયટનો કાવ્ય વિચાર

ગુજરાતી વિવેચકો :

નવલરામ
આનંદશંકર ધ્રુવ
ઉમાશંકર જોશી
સુરેશ જોશી

ભાષા શાસ્ત્ર :

વર્ણનાત્મક અને ઐતિહાસિક ભાષાવિજ્ઞાન, ભાષાનો સામાન્ય પરિચય :
ભાષાની વ્યાખ્યા, તેનું સામાન્ય સ્વરૂપ,
ભાષા અને બોલી વિજ્ઞાન (પ્રાદેશિક, ધંધાકીય, સામાજિક અને ગુજરાતી ભાષાની બોલીઓનો પરિચય.)

ઐતિહાસિક ભાષા વિજ્ઞાન : (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં)

ભાષાકીય પરિવર્તન :સ્વરૂપ અને પ્રકારો (ધ્વનિ પરિવર્તન, રૂપ પરિવર્તન, શબ્દ રાશી પરિવર્તન, અર્થ પરિવર્તન, સાદૃશ્ય પરિવર્તન).

પારિવારિક ભાષાકુળો તેની સમજ, પરિચય. (ભારતના ભાષાકુળનો અભ્યાસ તેમાં ગુજરાતી ભાષાનું સ્થાન.)

વર્ણનાત્મક ભાષા વિજ્ઞાન :

ધ્વનિ વિચાર (Phonetic) અને ધ્વનિ ઘટક વિચાર (Phonemics)

ધ્વનિ વિચારની ત્રણ શાખાઓનો પરિચય

ઉચ્ચારણમૂલક ધ્વનિતંત્ર: ઉચ્ચારણ અંગો, ઉચ્ચારણ સ્થાન, ઉચ્ચરિત ધ્વનિઓનું વર્ગીકરણ .

ઉચ્ચારણ સ્થાન અને પ્રયત્નરીતિને આધારે પડતા ધ્વનિઘટકના પ્રકારોનો પરિચય.

ખંડિયધ્વનિઘટક: સ્વર અને તેના પ્રકાર (અગ્ર, મધ્ય, પશ્ચય-પૃષ્ઠ)

વ્યંજન અને તેના પ્રકાર (સ્પર્શ, અનુનાસિક, પ્રકંપી, પાર્શ્વિક, સંઘર્ષી વગેરે.)

અતિખંડીય ધ્વનિ ઘટક : અક્ષર, સંધ્યક્ષર, જંકચર, કાલમાન, સ્વરભાર, કાકુ વગેરેનો પરિચય.

રૂપવિચાર અને વાક્યવિચાર :

રૂપવિચાર (Morphology) (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં)

રૂપ, રૂપઘટકની ઓળખ

રૂપઘટકનાં પ્રકારો (બધ્ધ-મુક્ત/વિચ્છિન્ન-અવિચ્છન્ન/ધાતુ-અધાતુ/અંગ)

વ્યાકરણિક પ્રવર્ગો: લિંગ, વચન, પુરુષ, વિભક્તિ, પ્રયોગ, કાળ, સમાસ, ક્રિયાવિશેષણ, ઉદગારવાચકો, નિપાતો.

વાક્ય વિચાર (Syntax) (ગુજરાતી ભાષાના સંદર્ભમાં)

વાક્ય અને તેનાં પ્રકારો (સાદું, સંકુલ કે મિશ્ર, સંયુક્ત વાક્ય)

વિધિવાચક, નિષેધવાચક, પ્રશ્નાર્થ, સંકેતાત્મક, આદતવાચી,

કર્તરિ - કર્મણી- પ્રેરક રચનાઓ.

રૂપાખ્યાનગત અને વાક્યગત સંબંધો, વાક્યરચનાના નિકટસ્થ અવયવો.

ભારતીય સાહિત્ય :

કૃતિઓ :-

વાલ્મીકિ કૃત 'રામાયણ',

વ્યાસરચિત 'મહાભારત',

કાલિદાસકૃત 'અભિજ્ઞાન શાકુંતલ',

ટાગોર કૃત 'ગોરા',

પ્રેમચન્દ કૃત 'ગોદાન.

ચિ.ત્ર્યં. ખાનોલકરન્'ચાની'

વિશ્વ સાહિત્ય :

કૃતિઓ :

શેકસપિયર કૃત 'ઓથેલો',

ટી.એસ. એલિયટ કૃત 'ધ વેસ્ટ લેન્ડ',

ઈબ્સન કૃત 'ડૉલ્સહાઉસ.'

હેમિંગ્વે કૃત 'ધ ઓલ્ડ મેન એન્ડ ધ સી',

કામૂકૃત 'ધ આઉટસાઈડર',
કાફકાકૃત 'મેટામોર્ફોસિસ.'

વિવેચનના અભિગમો :

તુલનાત્મક સાહિત્યભ્યાસ ,
સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ,
મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ,
નારી કેન્દ્રીય અને દલિતકેન્દ્રીય અભિગમ.

સંશોધન અને સંશોધકો :

સંશોધન :
સંશોધન : સંજ્ઞા, સંશોધન પ્રવૃત્તિનું મહત્ત્વ, પ્રયોજન, સ્વરૂપ.
સંશોધન : કાર્યક્ષેત્ર અને વિવિધ પદ્ધતિઓ, સાહિત્યિક સંશોધનમાં ક્ષેત્રકાર્યનું સ્વરૂપ અને મહત્વ.
આંતરવિદ્યાકીય સંશોધન : સંજ્ઞા અને સ્વરૂપ.
સાહિત્યિક સંશોધન અને વિવેચન વચ્ચેની ભેદરેખા.

સંશોધકો :

ઝવેરચંદ મેઘાણી
ભોગીલાલ સાંડેસરા
કે.કા. શાસ્ત્રી
હરિવલ્લભ ભાયાણી
જયંત કોઠારી

Subject Specific Test

The subject Specific Test will include :
- objective questions (30 marks)
- Short answer questions {approx 250 words per answer } (30 marks)
- Long answer questions (40 marks)

Interview

Interview will be conducted by the concerned University Department consisting of :

(i) Head of the Department
(ii) One senior faculty member who is a Ph.D. guide and
(iii) One external expert.

Ph.D. Gujarati

Syllabus : Research Methodology

Credit : 4 **Marks : 100**

Objectives :

- ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે સંશોધનનું મહત્ત્વ દર્શાવવું
- સંશોધનની આધારભૂતતા અને સંદર્ભોની પ્રમાણભૂતતાનું મહત્ત્વ સમજાવવું.
- સંશોધનના વિષય ક્ષેત્રોનો આંતરસંબંધ તપાસવો
- આંતરવિદ્યાકીય શાખાનો સંશોધનની ગતિવિધિનો ખ્યાલ મેળવવો.

સંશોધનશાસ્ત્ર

Srl. No.	Topic	Credit	Hours	Marks
	એકમ :૧ • સંશોધન શાસ્ત્ર : વિષય પરિચય, સંશોધન ઇતિહાસ, દર્શન અને અનિવાર્યતા. ઉદેશ, વિભાવના અને સ્વરૂપ • વિશ્લેષણાત્મકતા, વસ્તુનિષ્ઠતા અને વર્ણન પ્રધાનતા તત્વસંશોધનાત્મક અને મૂલ્ય સંશોધનાત્મક વિચારણા • સાહિત્યિક સંશોધન: અર્થઘટન, સ્વરૂપ, આવશ્યકતા અને ઉપયોગીતા.	1	15	25
	એકમ : ૨ • વિચાર, તર્ક પ્રધાન વિચાર, સર્જનાત્મક વિચાર, ઉદ્દેશ મૂલક, વિચાર, સમસ્યા, કાર્યકારણ સંબંધ અને તેની પ્રક્રિયા, તાત્વિક દ્રટિકોણ, જ્ઞાનક્ષેત્રનું સ્વરૂપ. • યુગલક્ષી સંશોધન, કર્તાલક્ષી સંશોધન, કૃતિલક્ષી, સ્વરૂપલક્ષી સંશોધન, પાઠસંશોધન, પાઠસંપાદન • આંતરવિદ્યા ક્ષેત્રીય સંશોધન : સાહિત્ય : ઇતિહાસ, સમાજ શાસ્ત્ર, સંસ્કૃતિ, વિજ્ઞાન વગેરે વિવિધ જ્ઞાનક્ષેત્ર અને ઉપજ્ઞાનક્ષેત્રના આંતરસંબંધો અને વિકાસ	1	15	25
	એકમ : ૩ • નિરીક્ષણ પદ્ધતિ: સંગતિ મૂલક નિરીક્ષણ, વિભેદદર્શી નિરીક્ષણ, સંયુક્ત નિરીક્ષણ પદ્ધતિ • વિશ્લેષણ : વસ્તુપૂરક વિશ્લેષણ, કલ્પનાપરક વિશ્લેષણ, પ્રમાણભૂત વિશ્લેષણ, પરિણામદર્શી વિશ્લેષણ, કાર્યક્ષેત્ર વિશ્લેષણ	1	15	25

	• પૂર્વધારણા : પરિવર્તિત સ્વરૂપ, અધિકૃતતા અને દ્રઢતા, ઉપકલ્પના			
	એકમ : ૪ • વિષય પસંદગી: અધ્યયન, અવલોકન, સામગ્રી એકત્રીકરણ, વર્ગીકરણ, સામગ્રીચયન, કાર્યક્ષેત્ર, ગ્રંથાલય, પ્રશ્નાવલિ અને મુલાકાત, સંદર્ભ સૂચી, પાદટીપનોંધ, કોષ્ટક, પરિશિષ્ટ • સાહિત્યિક : સંશોધન અને વિવેચન, ભાષાપ્રયુક્તિ, અહેવાલ લેખન, શુદ્ધિકરણ, સ્પષ્ટીકરણ, તર્ક સંગતતા, અધિકૃતતા. • સારલેખન : ત્રણ તબક્કાઓ: પ્રારંભિક સારલેખન, મધ્યસ્થ સારલેખન, અંતિમ સારલેખન. • સંશોધન આલેખનું માળખું, પ્રબંધ આલેખન અને તેનું વિવરણ, પૂર્વધારણાનું વિવરણ. સમસ્યાનું પ્રત્યક્ષીકરણ, અંતિમનિષ્કર્ષ, પ્રસ્તુતિકરણ.	1	15	25
	Total	4	60	100

સંશોધનશાસ્ત્રના આ કોર્સની પરીક્ષા પ્રથમ સત્રના અંતે વિભાગ દ્વારા લેવાશે.

ગુણ વિભાજન : :

લિખિત પરીક્ષા : ૩૦

સંશોધન પ્રકલ્પની રૂપરેખા લેખન : ૩૦

સંશોધન પ્રકલ્પની રૂપરેખાનું પ્રસ્તુતીકરણ : ૨૦

સંશોધન પ્રકલ્પ અથવા એના આધારિત પ્રકાશન ગ્રંથ વિશેનો અહેવાલ લેખ : ૨૦